

Mottagare

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Uppföljning av den internationella strategin

Förslag till beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att godkänna rapporten och lägga den till handlingarna.
-

Sammanfattning

I samband med verksamhetsberättelsen ska samtliga förvaltningar redovisa aktiviteter utifrån Region Gotlands internationella strategi.

Under år 2024 har hälso- och sjukvårdsförvaltningen inte deltagit i något nytt EU-finansierat projekt eller annat internationellt projekt. Under året har heller ingen deltagit i internationella konferenser och inga internationella besök där förvaltningen har varit värd har förekommit.

Via Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ges möjligheten att följa pressmeddelanden och publikationer då SKR bevakar och ger stöd i EU och internationella frågor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälso- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2025-01-10

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Skickas till

Regionstyrelsen

Uppföljning av den internationella strategin - RSF

Ärendebeskrivning

Uppföljning av den internationella strategin ska göras årligen i verksamheternas verksamhetsberättelser. Regionstyrelseförvaltningens uppföljning framgår i det följande:

Pågående EU-projekt och andra internationella projekt

Pågående eller avslutade projekt

- Improving the quality of multi-level governance and strengthening the resilience of island economies of Croatia, Greece, and Sweden. Projektet genomförs av OECD i samarbete med Europeiska kommissionens generaldirektorat för struktur-reformstöd (GD REFORM) och finansieras av EU:s tekniska stödinstrument (TSI) 2022. I Sverige deltar Gotland och Öckerö kommun. Avslutas i september 2025
- Berislav Municipality, Ukraina, och Region Gotland, ICLD-finansierad insats, inception phase, avslutas i februari 2025
- RURACTIVE - Empowering rural communities to act for change (Horisont Europa). Projektet syfte är att lyfta fram, ta tillvara på och vidareutveckla idéer och befintlig kunskap kring smarta lösningar ur olika perspektiv (tex digitala, tekniska, finansiella) för att möjliggöra energieffektivisering och en hållbar omställning i Gotlands socknar. Partner på Gotland är Energicentrum Gotland
- Öppna data SMÖ - med finansiering från den Europeiska regionala utvecklingsfonden
- Ökad flexibilitet för små och medelstora företag genom nya tariffmodeller (Europeiska regionala utvecklingsfonden). Projektet syftar till att skapa mer flexibilitet i elnätet för att på så sätt öka utnyttjandegrad av det befintliga elnätet. Avslutas januari 2025.
- Gotland Forward en kompetensarena för alla - med finansiering från den Europeiska socialfonden (ESF)

Under 2024 påbörjades följande projekt

- RESTOR, finansiering via Hoisont. Pojektet tar fram en planeringsmodell för lagring som utförs genom väl grundade analyser av behov och möjligheter. Denna modell kommer sen kunna ligga som grund för vägledning till regionala planerare och beslutsfattare
- S3-plattform Sydost, finansiering från den europeiska regionala utvecklingsfonden i Småland och Öarna, ERUF. Projektet bygger på fem tematiska kunskapsområden som täcker in huvudparten av de områden som pekats ut i de länsvisa strategiarbetena: Trä och skog, Livsmedel, Besöksnäring, Industriell utveckling och Digital tjänsteutveckling. Projektet utvecklar en plattform för samverkan mellan de fyra regionerna i programområdet inom de fem områdena och är öppen för alla offentligfinansierade innovationsstödjande aktörer i de fyra länen.
- Forskningssamverkan för regional utveckling, finansiering från den europeiska regionala utvecklingsfonden i Småland och Öarna, ERUF. Projektet ska stärka näringslivets forskningssamverkan med Region Gotland och Uppsala universitet i en trippelhelixstruktur.

Förvaltningen hanterar Region Gotlands medfinansiering av externfinansierade projekt med regionala utvecklingsmedel. Flera av projekten som är listade erhåller medfinansiering med regionala utvecklingsmedel. Förvaltningen informerar om och vägleder förvaltningar och regionala aktörer på Gotland att ta del av utlysningar från den europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), den europeiska socialfonden (ESF) och från Interreg Central Baltic. Arbetet omfattar olika roller, såsom information om utlysningar, kunskapskapsförmedling kring projektutveckling, stöd i samverkan och vägledning, medfinansiering. Under 2024 har arbetet fokuserat på informationsinsatser i samband med utlysningar och erfarenhetsutbyten mellan projektägare och mellan projektledare.

Förvaltningen fortsätter att stärka samarbetet med de tre regionerna som ingår i samma programområde som Gotlands län gör i ERUF och ESF: Kalmar, Kronoberg och Jönköping. Samarbetet har fördjupats dels kring mobilisering av aktörer, dels kring smart specialisering.

Bevakningen av EU-finansiering och samarbeten har skett genom att delta i informationsmöten som arrangerats av nätverksorganisationer som Region Gotland är medlem i, av EU-kommissionen, av förvaltande myndigheter i Sverige, och av Sveriges kommuner och regioner.

Övrigt internationellt arbete

Internationella besök och utbyten

Förvaltningen deltog i EU Week of Cities and Regions 2024 i Bryssel. Den 11 oktober medverkade regionrådet och CPMR:s ordförande i ett seminarium som Region Gotland samarrangerade med sex andra ö-regioner på temat "The island regions and the upcoming EU legislative cycle". I samband med EU Week of Cities and Regions besökte även regionrådet och tjänstepersoner Stockholmsregionens Europakontor och CPMR-sekretariatet, DG Move för att tala om hållbart flyg, och DG Reform för att diskutera projektstatus och fortsatta samarbetsmöjligheter kring utvecklingen av både Sveriges och EU:s politik för öar.

Under hösten arrangerade Region Gotland i samverkan med EU-kommissionen en TAIEX (technical assistance and information exchange) study mission den 14-15 november i Stockholm. Syftet med workshopen var för att se hur data kan bidra till att uppnå strategiska utvecklingsmål för ö-ekonomier i ett system med flernivåstyre, och för att förstå hur "island proofing" kan användas som ett verktyg i detta sammanhang. Deltagare var lokala och regionala företrädare, nationella experter och beslutsfattare, EU-kommissionen och OECD. Region Gotland genomförde det i samverkan med Landsbygds- och infrastrukturdepartementet och Öckerö kommun.

Energicentrum Gotland (ECG) bedriver löpande dialog med andra öar och har internationella utbyten. ECG har under 2024 utvecklat samarbetet med Åland och Bornholm och Ösel om energiomställning, Baltic Energy Islands Connect – BEIC (tidigare benämnt The Three Islands' Initiative). Tillsammans med SPG är ECG aktivt i Clean Energy for EU Islands (CE4EUi), där de arbetar inom programmet "30 for 30". Därutöver för ECG alltjämt en dialog med Nordic Energy Research (Nordiska Ministerrådet) som driver nätverket "Net Zero Islands Network".

Regional utveckling deltar i det av ICLD-finansierade partnerskapet mellan svenska och ukrainska kommuner. Under 2024 har en representant deltagit vid två arbetsmöten, varav ett i Sarajevo och ett i Bryssel. Partnerskapsnätverket för demokratisk resiliens syftar till att gemensamt möta utmaningarna i att upprätthålla och stärka demokratiska institutioner i utmanande tider. Aktiviteten i partnerskapsnätverket är en del i projektet Inception phase municipal partnership som avslutas 2025

Den regionala utvecklingsavdelningens EU-samordnare ingår i SKR:s nätverk för EU-samordnare och har deltagit i EU-kommissionens och SKR:s studiebesök för svenska EU-samordnare på lokal och regional nivå på EU-kommissionen i Bryssel den 27 november 2024. EU-kommissionen bekostade deltagandet. Syftet med studieresan var enligt demokrati (öka kunskapen om EU över hela landet), påverkan (öka engagemanget/delaktigheten bland kommuner och regioner för att redan på ett tidigt stadium (bland annat genom SKR) kunna påverka lagstiftningsarbetet i Bryssel.

Värdskap för konferenser, seminarier, möten eller evenemang med internationella deltagare

Region Gotland medverkade i planeringen och genomförandet av Östersjöstrategins årliga forum den 29-31 oktober på Gotland (EUSBSR 2024). Evenemanget var ett samarbete mellan Länsstyrelsen i Gotlands län, Statsrådsberedningen, Svenska Institutet, Föreningen Norden och Region Gotland. Vid mötet deltog 582 deltagare från hela Östersjöregionen för att diskutera hållbarhet, resiliens och säkerhet.. Evenemanget livestreamades också och lockade 291 tittare den 30 oktober och 179 tittare den 31 oktober. Regionstyrelsens ordförande välkomsttalade under mottagningen som Region Gotland stod värd för. Innehållsmässigt medverkade Region Gotland aktivt i flera seminarier och arrangerade i samverkan med UBC-nätverket och med CPMR Baltic Sea Commission seminarier om bland annat hållbart flyg och samhällsplanering. Utvärderingen visade på en mycket positiv återkoppling, med en stark betoning på värdet av samarbete, utbyte av idéer och nya partnerskapsmöjligheter som främjades under evenemanget.

Under 2024 har regionala utvecklingsavdelningen deltagit i JTP Groundwork – teknisk assistans för att kunna genomföra den territoriella plan för energiomställning på Gotland som togs fram i samband med EU-ansökan för Gotland som del i Fonden för en rättvis omställning. Assistansen har haft fokus på att stärka kapaciteten att försörja Gotland med grön kompetens. Den 8 november genomförde förvaltningen i samverkan med Tillväxtverket och EU-kommissionen en workshop för att utveckla resultaten i den socioekonomiska studie som tagits fram av externa experter.

Region Gotland arrangerade den 12-13 november, i samverkan med SPG, en internationell konferens om hållbart flyg, Flight Plan 24 – Green Light for Takeoff. Syftet med konferensen är att bli årligen återkommande, som en samhällsdriven mötesplats där offentliga och privata sektorer samarbetar för att flytta fram gränserna för vad som är möjligt inom flygresor. Evenemanget samlade intressenter från hela Norden, från industri, akademi och myndigheter.

22-24 november stod Region Gotland och projektkontoret för Hansedagarna värdar för höstkommissionen med 24 städer som deltog.

Den regionala utvecklingsavdelningen har bistått förtroendevalda i samband med representation, däribland vid Ungerns ambassadörs besök på Gotland i juni. Förvaltningen bistår även regionrådet i hans roll som ordförande för CPMR.

Internationell marknadsföring, deltagande i internationella mässor

Förvaltningen har under 2024 fortsatt att stärka arbetet med internationell marknadsföring via pressbearbetning i samarbete med Visit Sweden. Spanska RTVE (public service) var här (under fem dagar) i mars månad och spelade in material för ett rese- och äventyrsprogram. Fokus var natur och historia.

Vidare har det tagits emot pressbesök från danska Politiken, brittiska Sainsbury Magazine, National Geographic History m.fl. Gemensamt för dessa är att de skildrar ett Gotland utanför sommarsäsong.

Kampanjen Gotlands fulaste gräsmatta internationella genomslag har blivit globalt: The World's Ugliest Lawn sedna 2023, med över 1,1 miljarder impressions via medier som med bland annat artiklar i The Guardian och The Washington Post som nämnde och länkade till gotland.com, därtill i andra fora:

- Artikeln i The Guardian i januari 2024 var enligt tidningens Environment-redaktör en av de mest lästa i ett flertal länder. Den länkade till Gotland.com

- The Washington Post publicerade under 2024 två artiklar om The World's Ugliest Lawn och Gotland. De fick tillsammans över 900 läsarkommentarer.
- Svenska Institutet har delat info om Gotland och tävlingen på Sveriges officiella konton på sociala medier – sex olika officiella konton på Facebook och Instagram med totalt över 3 miljoner följare (Språk: engelska, arabiska och ryska).
- Flertalet internationella medier har hittills uppmärksammat initiativet, däribland ABC Radio Hobart, Süddeutsche Zeitung, NBC2, podcasten KidzNuz, Instagramkontot @environment (877 000 följare, posten fick 40,000 likes), Deseret News.
- The World's Ugliest Lawn belönades med Placebrander of the year i september 2024.
- WSP har publicerat tävlingen som en lektion i sin rapport Navigating the Waters of Change, Ten innovative Future Ready® strategies for a water-constrained tomorrow Future Ready.
- Initiativet kom med i The Guardians "Miljöquiz för 2024" med "årets största händelser".
- Initiativet kom med i en akademisk forsknings-tävling i Logos Public Charter School Medford, Oregon, USA.
- Initiativet har kommit med i en nederländsk skolbok.
- December 2024 nominerades initiativet av H&M Foundation till The Earthshot Prize; som grundades av Prince William och är världens största hållbarhetspris.

Tidigt intresse från BBC och Svenska Institutet aktualiserade frågan ytterligare och ledde till beslutet innan sommaren att arrangera tävlingen även 2024. Syftet var att med minimala resurser ändå kapitalisera på den position som Gotland tagit internationellt som thought leader inom hållbarhet, samt den mediespridning och de mediekontakter som vi hade arbetat upp, och återigen lyfta Gotland som en inspirerande föregångare inom hållbar destinationsutveckling.

Kampanjen har även under 2024 blivit nominerad till nationella och internationella marknadsföringspriser och vunnit bland annat Placebrander of the year, Gold, och Spin Awards, silver.

Gotland.com har haft 700 000 besökare från 166 länder och från alla världsdelar. Tävlingen har bidragit till både ett ökat internationellt intresse för Gotland och fler besök på gotland.com generellt. Sidan för tävlingen har haft 36 000 besök.

Deltagande i aktiviteter som arrangeras av de internationella nätverk som Region Gotland är medlem i

Under 2024 har regionstyrelsen och den regionala utvecklingsavdelningen deltagit i 7 dokumenterade internationella nätverksmöten i något av de prioriterade internationella nätverken enligt Region Gotlands internationella strategi 2021-2024 eller vid möten som av de senare genomförts i samverkan med EU-institutionerna, samt av Stockholmsregionens Europaförening, SKR. Därtill har muntlig och skriftlig rapportering skett löpande om status med Hansedag 2025.

En delegation bestående av regionråd och tjänstepersoner från förvaltningen deltog vid Hansedagen i Gdansk, Polen, den 13-16 juni 2023. Den 5-8 juni 2025 kommer Region Gotland vara värd för Hansedagen i Visby. Projektledaren presenterade status med förberedelser dels vid Hansedagen i Gdansk, Polen, dels vid Hansans Höstkommission i Visby den 23 november 2024 och programförslaget godkändes av deltagarna.

Region Gotlands interna internationella nätverk – med en kontaktperson per förvaltning – har haft 5 dokumenterade möten under 2024. Avdelningen sammankallar det interna internationella nätverket. Fokus har varit på att ta fram ett förslag till reviderad strategi för perioden 2025-2028.

Enhetschef social välfärd inom förvaltningen sitter som regional representant i styrelsen för Internationellt centrum för lokal demokrati (ICLD). Styrelsearbetet förbereds tillsammans med internationell strateg.

Övrigt som kan lyfta fram under 2024:

Förvaltningen genomförde den 12 december möten mellan verksamhetschefen på Stockholmsregionens Brysselkontor och projektledare, regionala strateger och regionstyrelsen.

Inför valet till EU-parlamentet samarrangerade förvaltningen informationsmöten på Klintehamns bibliotek och på Almedalens bibliotek om EU och Europaparlamentets arbete. Medverkade gjorde en expert från EU-parlamentets informationskontor i Stockholm.

Inköpsenheten bidrar för Region Gotlands räkning till den nationella samordningen för Hållbar upphandling. Den nationella samordningen har i uppdrag att genomföra uppföljningar av leverantörer och leverantörskedjor som förekommer utanför Sveriges gränser. Inom samarbetet genomfördes under 2024 ett trettiotal revisioner på regiongemensamma leverantörer. Region Gotland stod som uppföljningsansvarig på tre av dessa kontorsrevisioner med utgångspunkt i hållbara leveranskedjor, samtliga hos leverantörer med fabriker i ett flertal länder med risker kopplat till sociala, etiska och miljömässiga perspektiv. Kontorsrevisioner som genomfördes under såväl 2023 som 2024, visade på brister hos flera av leverantörerna och återrevisioner är därför planerade under 2025.

Tillsammans Region Värmland, Region Örebro, Region Stockholm samt det nationella kansliet för hållbar upphandling, har region Gotlands inköpsenhet varit del i projektgrupp för test av metod för spårbarhet av produkters ursprung. Projektgruppen har haft i uppgift att etablera avtal med leverantör för laborietester, identifierat leverantörer vars produkter som ska testas samt utarbetat plan för hantering av resultat efter genomförda tester. Allt för att öka möjligheterna till spårbarhet av ursprung på ett antal produkter och råmaterial. Vidare under året har det även varit fortsatt dialog med utvalda leverantörer i syfte att diskutera spårbarhet, för leverantörers syn och möjlighet till ursprungskontrol genom laborietester för att bland annat säkerställa ursprung för bomull. Allt detta bidrar till att minska risken för tvångsarbete, människohandel och barnarbete i enlighet med agenda 2030 mål 8.7.

Verksamhetsrelaterade effekter och resultat av det internationella arbetet

I likhet med de senaste åren, har 2024 präglats av Rysslands invasion av Ukraina. Samtliga internationella nätverk som Region Gotland är medlem i bibehåller besluten om att tillsvidare suspendera ryska medlemmars deltagande och representation.

Många kommuner i Sverige och motsvarigheter i EU inleder eller har sedan krigets utbrott inlett samarbeten med sina motsvarigheter i Ukraina. I Region Gotlands fall ger de mångåriga banden mellan Gammalsvenskby och Gotland en stabil grund för fördjupat samarbete. Merparten av stödet under krigstiden har handlat om att bistå frivilligkrafter. Parallellt förbereder sig Region Gotland för att ta tillvara möjligheter till lokalt samarbete med Berislav när kriget är över, bland annat inom det projektstöd som ICLD tillhandahåller. Gotlands möjligheter bedöms vara goda för att snabbt kunna göra nytta lokalt i Ukraina tack vare att vi kan bygga vidare på samarbetet med Gammalsvenskby bilateralt. Därtill finns det möjligheter inom ramen för gemensamma insatser inom exempelvis UBC-nätverket.

Förvaltningen är aktiv i att använda EU-finansierade projektmedel för att genomföra den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040. I synnerhet har förvaltningen varit framgångsrik inom området energiomställning under 2024. De projekt som drivs stärker även Region Gotlands renommé som en trovärdig och kompetent samarbetspartner i EU.

Samarbetet med Bornholm och Åland som undertecknades 2023, heter nu Baltic Energy Islands Connect – BEIC, har nu en fjärde medlem i form av Ösel. Kunskapsutbytet har fortsatt att stärkas under 2024, även om det visat sig svårare än förmodat att finna stabil finansiering för att genomdriva praktiska satsningar tillsammans. Likväl visade EUSBSR 2024 i Visby på potentialen i att underbygga Gotlands position som en strategisk föregångare i energiomställningen i Östersjöregionen genom mer samarbete. Ett tema på konferensen var energi och säkerhet. Det geopolitiska läget påverkar alla former av samarbeten och aktualiserar behovet av mer samarbete, inte minst inom energisuveränitet och energisäkerhet som en del av den gröna omställningen.

Marknadsvärdet av Gotlands internationella synlighet stärks genom förvaltningens arbete med internationella pressbesök som sträcker sig utanför högsäsongen. För måluppfyllelsen ger avdelningen prioritet åt utpekade utländska marknader i enlighet med besöksnärringsstrategin, där innehållet i pressbesöken även omfattar mat- och livsmedel och omställning och därtill en ambition med ett hela Gotland perspektiv. Kampanjen Gotlands fulaste gräsmatta har till en liten budgetkostnad överträffat all annan spridning mot en internationell publik av varumärket Gotland som någonsin gjorts i marknadsföringssammanhang. Kampanjen har adderat mervärden till Gotlands varumärke och positionerat Gotland som en hållbar plats att bo, verka och besöka.

Internationella utbyten genom OECD, EU:s institutioner och medlemskapen i de internationella nätverken stärker förvaltningens kunskaper, omvärldsbevakning och konkurrenskraft om extern finansiering från EU:s sektorsprogram och nationella utlysningar. Utbytena ger tillgång till kvalificerad analys, påverkansmöjligheter inom EU, omvärldsbevakning som utgår från Gotlands intressen, information om utlysningar, erfarenheter från andra öar och kustregioner, ökad medvetenhet om goda internationella exempel kring de styrkeområden vi arbetar med, såsom kulturarv, hållbar samhällsplanering, hållbar besöksnäring, mat- och livsmedel och energiomställning. Det är även ett sätt att ta del av aktuella och relevanta forskningsrön. Därutöver bidrar det till att vidareutveckla arbetet med smart specialisering och strategiska handlingsplaner för våra regionala styrkeområden. Sammantaget stärker det förvaltningens kapacitet i att bistå gotländska utvecklingsaktörers ambitioner avseende samverkan och finansiering.

Sammantaget bidrar förvaltningens insatser till regionfullmäktiges prioriteringar, då främst med bäring på:

- en skyndsam energi- och klimatomställning;
- ett hållbart växande Gotland och;
- hälsofrämjande arbete och utveckla tidiga förebyggande insatser

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Elin Lydahl
Bitr förvaltningschef

Underlag:

Förvaltning: Samhällsbyggnadsförvaltningen

Uppgiftslämnare: Lena Larsen

Telefonnr: 0498269318

Mailadress: lena.larsen@gotland.se

Bakgrund

Den 21 juni 2021 antog Regionfullmäktige en reviderad version av Internationell strategi för Region Gotland 2021-2024. Enligt strategin ska det internationella arbetet årligen redovisas till Regionfullmäktige. Uppföljningen syftar till att synliggöra det samlade internationella arbetet som respektive förvaltning genomfört under året.

Uppföljningen till Regionfullmäktige omfattar en beskrivning per förvaltning/nämnd av:

- EU-finansierade och andra internationella projekt som har bedrivits under året,
- övrigt internationellt arbete, och
- resultat av det internationella arbetet.

I följande aktiviteter och engagemang inom ramen för Region Gotlands internationella nätverk har Samhällsbyggnadsförvaltningen åtaganden 2024:

Organizations for World Heritage Cities (OWHC), Bryssel, Belgien, 17-18 juni

Inom ramen för Organizations for World Heritage Cities (OWHC) har samhällsbyggnadsförvaltningen deltagit i arbetet genom världsarvsamordnare Louise Hoffman Borgö tillsammans med Anderas Unger, miljö- och byggnadsnämndens ordförande och världsarvrådets ordförande. Region Gotland fick ett bidrag till resa och boende av OWHC för att kunna delta.

- Deltagit i arbetsmöte i Bryssels nätverksgrupp inför OWHC-kongressen 2024, den 17-18 juni 2024 i Bryssel, Belgien. Arbetsgruppens tema var "Protecting and Strengthening the residential function of the city's Historic Centre". Arbetsgruppsmöte i workshop form hölls i världsarvet "Grand Place i Bryssel" och själva mötet i det medeltida rådhuset vid Grand Place. Arbetsgruppen är sammansatt av städer från hela världen och med på mötet var nio olika nationaliteter, de flesta från Belgien och omliggande länder men även från Kanada, Uruguay och Kroatien.
- Mötes syfte vara att förbereda inför OWHC kongressen i Cordoba den 24-27 september. Varje arbetsgrupp ingår i ett större fokusområde med fyra teman och just denna "Requalify the habitat" som jobbar med boendefrågan. Bryssel tog initiativ till denna arbetsgrupp eftersom de har utmaningar i sitt världsarv med att lägenheter ovanför affärer i bottenplan, står tomma. Andra städer har problemställningar kring tomma fastigheter men även andra orsaker till att boenden minskar i centrum t.ex. fastighetspriser och turism (air b'n'b, lägenhetshotell).

Cordoba, Spanien 24-27 september

Inom ramen för Organizations for World Heritage Cities (OWHC) har samhällsbyggnadsförvaltningen också deltagit OWHC kongress som hålls vart annat år. Deltagare var världsarvsamordnare Louise Hoffman Borgö tillsammans med Anderas Unger, miljö- och byggnadsnämndens ordförande och världsarvrådets ordförande. Regionstyrelsens ordförande Meit Fohlin skulle ha deltagit men fick förhinder av ett brådskande ärende. Med på resan var även Kristin Löfstrand, kulturmiljöhandläggare, Länsstyrelsen i Gotlands län.

Från 24 till 27 september 2024 var staden Córdoba, Spanien, värd för den 17:e OWHC World Congress, som samlade borgmästare från världsarvsstäder och delegationer från hela världen. Evenemangets syfte var att stärka banden mellan städerna och tillsammans ta steg mot en mer hållbar framtid. OWHC har en strategi för 2021-2025 som fokuserar organisationens arbete för att stärka dess politiska dimension och utveckla dess operativa verktyg. Målet är att bättre svara på medlemmarnas behov när det gäller hjälp och stöd. Man antar också en tvåårig handlingsplan vid varje kongress. På föregående kongress i Québec, Kanada, antogs "the Québec Roadmap: Towards a "New Urban Project" för åren 2022-2024.

Hansestaden Visby har engagerat sig i en arbetsgrupp inom området "Requalifying the habitat" som handlar om att stärka boendefunktionen i historiska stadskärnor och leds av Bryssel. Arbetet i arbetsgrupperna har gett värdefullt inspiration till vårt eget arbete med utmaningar i att balansera året runt boende i Visby innerstad med en ökande turism. Bryssel-arbetsgruppens arbete presenterades under kongressen. Visby deltog även med en poster om vårt hållbarhetsarbete i världsarvet genom projektet "Resan mot hållbar Hansestad".

EU-kommissionens utbildningsprogram, Bologna 22-25 januari

Medarbetare från enheten livsmedel och alkoholtillstånd deltog i en utbildning inom ramen för BTSF (Better Training for Safer Food). BTSF är EU-kommissionens utbildningsprogram för myndigheternas kontrollpersonal inom livsmedelskedjan. BTSF har kurser inom livsmedels- och foderlagstiftning, djurhälsa, djurskydd och växtskydd. Kursen handlade om material i kontakt med livsmedel (Contact material) och genomfördes i Bologna. Kunskapsspridning inom samhällsbyggnadsförvaltningen skedde efter genomförd kurs.

Union of the Baltic Cities (UBC) Planning & Sustainable Cities Commission meeting 9-12 september in Gdansk, Polen.

UBC är ett nätverk av städer och kommuner i Östersjöregionen, där Visby är en av de ca 70 medlemsstäderna vilka är fördelade mellan 9 länder. Nätverket grundades 1991 och är ett av Region Gotlands prioriterad internationella nätverk och 2024 deltog Frida Brunner från samhällsbyggnadsförvaltningen på Region Gotland. Nätverket arbetar inom åtta tematiska "Commissions" där Visby är en del av Planning Commission. Sedan ett antal år är även Gotland representerade i styrelsen för Planning Commission, där Frida Brunner år 2023 blev omvald för två år till vice ordförande i Planning Commission.

Varje år håller UBC Planning Commission en tre dagars konferens för bland annat samhällsplanerare och arkitekter i olika städer. I år bjöd Gdansk stad in medlemmar från UBC Planning Commission att tillsammans med UBC Sustainable Cities ta sig an temat "Sustainable Transformation For Resilient Coastal City".

Gdańsk är Polens sjöfartshuvudstad med en befolkning på upp till en halv miljon. Det är ett stort centrum för ekonomi, vetenskap, kultur och ett populärt turistmål både utifrån den gamla hanseatiska staden och den 23 kilometer långa sandstranden. Staden Gdańsk ligger på Östersjöns södra kust och har en tusenårig historia. Med sin hanseatiska tradition har den spelat en viktig roll i de kommersiella relationerna i Europa. Staden utgör en viktig infrastrukturell knutpunkt med järnväg, flygplats och en av de största hamnarna vid Östersjön. Gdańsk, som är en stad i utveckling, letar efter möjligheter att fylla ut stadsstrukturen så nära

stadens kärna som möjligt enligt konceptet för en kompakt stad. En av de stora frågorna som Gdansk kommun försöker hantera är den pågående gentrifieringen och besöksnäringens negativa effekter när det gäller bostadsförsörjning och byggande av nya bostäder för permanenta medborgare till rimliga kostnader. Möjligheten att på sikt kunna omvandla nuvarande exporthamnar till stadsdelar genom anläggandet av en större internationell hamn för både gods- och persontransporter skulle kunna frigöra markområden för nya citynära stadsdelar.

Uppgiften var att genom grupparbete ta sig an tre olika områden för utveckling av nya stadsdelar med fokus på Gdansk permanenta invånare, hållbara mobilitetslösningar, grön infrastruktur och attraktiva bostäder med olika skala och inriktningar. Frida Brunner arbetade med område 2 Nowy Port. Området är ca 19 ha stort och ligger vid den södra vallen av floden Martwa Wisła, mitt emot Westerplattehalvön med ett monument som symboliserar början av andra världskriget som är ett viktigt både symbol för fred och besöksmål för staden. För närvarande är det en del av Port Gdańsk som genererar mycket tung trafik genom angränsande bostadsområden. Uppdraget var att tillsammans att ta fram idéer för hur detta område skulle kunna transformerad från hamn- och industriverksamhet till att vara en del av Gdansk stadsutveckling.

Nästa konferens kommer att arrangeras av staden Riga den 3 september 2025 med temat "New life of old places – Historic marketplace in the historic centre of Riga".

Underlag:

Förvaltning: Socialförvaltningen Region Gotland

Uppgiftslämnare: Anna-Lena Gutedal, ekonomichef; Anna Sofia Hakeberg, kommunikatör och socialförvaltningens representant i internationella nätverket

Mailadress: anna-lena.gutedal@gotland.se; annsofia.hakeberg@gotland.se

Bakgrund

Den 21 juni 2021 antog Regionfullmäktige en reviderad version av Internationell strategi för Region Gotland 2021-2024. Enligt strategin ska det internationella arbetet årligen redovisas till Regionfullmäktige. Uppföljningen syftar till att synliggöra det samlade internationella arbetet som respektive förvaltning genomfört under året.

Uppföljningen till Regionfullmäktige omfattar en beskrivning per förvaltning/nämnd av EU-finansierade och andra internationella projekt som har bedrivits under året, övrigt internationellt arbete och resultat av det internationella arbetet. Där det är möjligt ska rapporteringen innehålla konsuppdelad statistik.

Pågående EU-projekt och andra internationella projekt

Socialförvaltningen hade under 2024 inga pågående EU-projekt eller andra internationella projekt.

Underlag: Uppföljning av internationella strategin

Förvaltning: Teknikförvaltningen

Uppgiftslämnare: Mats Eriksson, Hamnchef

Telefonnr: 0498-26 94 75

Epost: mats.eriksson@gotland.se

Uppgiftslämnare Nathalie Ahlstedt Mantel, Verksamhetsutvecklare

Telefonnr: 0498- 269761

E-post: nathalie.ahlstedt-mantel@gotland.se

Bakgrund

Den 21 juni 2021 antog Regionfullmäktige en reviderad version av Internationell strategi för Region Gotland 2021-2024. Enligt strategin ska det internationella arbetet årligen redovisas till Regionfullmäktige. Uppföljningen syftar till att synliggöra det samlade internationella arbetet som respektive förvaltning genomfört under året.

Uppföljningen till Regionfullmäktige omfattar en beskrivning per förvaltning/nämnd av:

- EU-finansierade och andra internationella projekt som har bedrivits under året,
- övrigt internationellt arbete, och
- resultat av det internationella arbetet.

Där det är möjligt ska rapporteringen innehålla konsuppdelad statistik.

Pågående EU-projekt och andra internationella projekt

Nedan presenteras de EU-projekt och andra internationella projekt där förvaltningen är delaktig. Projekten, som helt eller delvis finansieras med stöd från externa finansiärer, utgör de aktuella initiativen inom verksamheten.

Viable Cities

Viable Cities är ett både nationellt och internationellt projekt som syftar till att förstärka och accelerera klimatomställningen i städer, med målet att skapa ett gott liv för alla inom planetens gränser. Projektet beviljades den 3 december 2024 och pågår i tre år med en total budget på 6 miljoner kronor, där 50 procent av finansieringen utgörs av medfinansiering via statligt 1:1 medel. På Gotland är Region Gotland projektägare, och arbetet sker i samarbete med ett konsortium som består av Uppsala Universitet Campus Gotland, GEAB, Gotlandshem, Science Park och Tillväxtverket. Den regionala utvecklingsstrategin.

Region Gotland, som projektägare, följer en jämställdhetspolicy för att säkerställa en balanserad könsfördelning, särskilt på beslutsfattande nivåer. Expertgruppens sammansättning utvärderas kontinuerligt för att upprätthålla denna balans under projektets gång.

CALECHE

CALECHE är ett internationellt EU-projekt som syftar till att testa energibesparande åtgärder i byggnader med höga kulturhistoriska värden. Tester utförs på flera europeiska byggnader. Gotland deltar som testplats med Donnerska huset. White arkitekter är den svenska samarbetspartnern i projektet, som pågår under perioden 2023–2026. Teknikförvaltningen erhåller ingen finansiering i projektet.

Teknikförvaltningens mål med projektet är att bevara kulturvärden för framtiden, samtidigt som anpassning till höjda krav på klimatomställning sker och energiförsörjningen säkras.

Övrigt internationellt arbete

Nedan presenteras de internationella nätverk som förvaltningen har deltagit i samt andra aktiviteter med organisationer med säten utanför Sverige, där dessa aktiviteter påverkar förvaltningens/ nämndens verksamhet.

EUSBSR Annual Forum 2024

Teknikförvaltningen deltog i EUSBSR Annual Forum 2024 i Visby, Sverige, med syfte att knyta kontakter och fördjupa sig i det internationella finansieringslandskapet inför kommande år inom EU:s östersjöstrategi. Aktiviteten ingår i arbetet med Bidragsbyrån, ett initiativ från samhällsbyggandsnätverket som syftar till att söka externa bidrag för att främja en hållbar samhällsbyggnadsprocess.

Hamnavdelningens internationella aktiviteter

Under det gångna året har hamnavdelningen bedrivit en rad internationella aktiviteter med syfte att stärka samarbeten, utbyta branschkunskap och utveckla verksamheten. Inom kryssningsverksamheten deltog avdelningen aktivt i nätverk som Cruise Baltic och Cruise Europé, där digitala möten och seminarier säkerställa att medarbetarna höll sig uppdaterade om branschens utveckling. Vid ett informationsmöte i Visby hamn, arrangerat under temat Open Ship, Mein Ship 7, fick regionens ledning – bestående av politiker, tjänstepersoner och representanter från besöksnäringen – möjlighet att ta del av information samt erfarenhetsutbyte med branschaktörer och rederiet. Deltagandet i ett kryssningsnätverk med CMP (Copenhagen Malmö Port) bidrog dessutom till att vidareutveckla kryssningsverksamheten på Gotland genom ett nära samarbete med regionens samarbetspartner.

Utöver dessa aktiviteter besöktes regionen av representanter från flera NATO-länder, vilket gav en värdefull möjlighet att samverka kring vilket stöd regionens hamnar kan erbjuda marina enheter. Avdelningen har även aktivt deltagit i internationella nätverk, bland annat Baltic Energy Islands Connect (BEIC), där hamnkompetensen användes för att stärka samarbetet i energiomställningen mellan Gotland, Bornholm, Ösel och Åland. Vidare deltog man i den internationella ISPS-konferensen (International Ship and Port Facility Security Code) med syfte att tydliggöra regelverket och öka förståelsen för olika länders tolkningar, vilket bidrar till att stärka sjöfartsskyddet i hamnar och på fartyg.

Verksamhetsrelaterade effekter och resultat av det internationella arbetet

Nedan redovisas de verksamhetsrelaterade effekterna och resultaten av det internationella arbetet, samt hur de påverkat förvaltningens/nämndens genomförande av uppdraget gentemot sin målgrupp.

CALECHE

Projektet fortskrider enligt plan. Projektägaren White har inlett dialoger med Gotlands näringsliv, och för närvarande pågår arbetet med att ta fram en replika av ett fönster från Donnerska huset. Under 2025 fortsätter arbetet med fler möten, tester och diskussioner.

Viable cities

Detta initiativ, med en budget på 6 miljoner kronor, ger Region Gotland en unik möjlighet att bidra till klimatomställningen, samtidigt som det stärker lokala samarbeten och innovationer med en global relevans.

EUSBSR Annual Forum 2024

Deltagandet i EUSBSR Annual Forum 2024 i Visby ingår i Bidragbyråns relationsbyggande arbete, som präglas av långsiktighet, uthållighet och aktivitet. Att etablera nya kontakter och relationer tar tid, vilket innebär att resultaten ofta märks först över längre sikt, en av framgångsfaktorerna som är beskrivna i den internationella strategin.

Hamnavdelningens internationella aktiviteter

Ett strategiskt internationellt samarbete utgör grunden för hamnavdelningens kontinuerliga utveckling och kvalitetssäkring. Genom internationella nätverk och utbyten anpassas regionens hamnar och kryssningsverksamhet efter både interna behov och omvärldens krav. Insatserna främjar dessutom påverkansarbete och kunskapsutveckling, vilket stärker den operativa kopplingen till verksamhetens framtida möjligheter och säkerställer att det ordinarie uppdraget uppfylls.

Sammanfattningsvis bidrar de pågående internationella projekten och aktiviteterna till att förvaltningen aktivt integrerar internationellt strategiskt arbete i den ordinarie verksamheten och strävar efter en långsiktig, hållbar utveckling. Samtliga projekt och aktiviteter knyter an till målen i Vårt Gotland 2040 och EU:s klimatmål 2050, i linje med de fastställda strategiska riktlinjerna.

Underlag:

Förvaltning: Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Uppgiftslämnare: Ursula Lindehejd

Telefonnr: 26 34 06

Mailadress: ursula.lindehejd@gotland.se

Bakgrund

Den 21 juni 2021 antog Regionfullmäktige en reviderad version av Internationell strategi för Region Gotland 2021-2024. Enligt strategin ska det internationella arbetet årligen redovisas till Regionfullmäktige. Uppföljningen syftar till att synliggöra det samlade internationella arbetet som respektive förvaltning genomfört under året.

Uppföljningen till Regionfullmäktige omfattar en beskrivning per förvaltning/nämnd av:

- EU-finansierade och andra internationella projekt som har bedrivits under året,
- övrigt internationellt arbete, och
- resultat av det internationella arbetet.

Där det är möjligt ska rapporteringen innehålla konsuppdelad statistik.

Pågående EU-projekt och andra internationella projekt

Namnge vilka projekt förvaltningen är delaktig i som helt eller delvis är finansierade av externa finansörer, se exempel på externa finansörer nedan. Ange projektnamn, en mening som beskriver syftet med projektet, belopp extern finansiering, namn på extern finansör, projektperiod (datum projektstart-slut). Svar upp till 500 ord.

Avser projektverksamhet som finansieras helt eller delvis av externa finansörer.

Exempel på externa finansörer

- EU:s fonder och program, såsom den Europeiska regionala utvecklingsfonden, den Europeiska socialfonden, Interreg Central Baltic, ERASMUS, Horisont Europa (se <https://gotland.se/euprogram>)
- Nationella myndigheter
- ICLD – Internationellt Centrum för Lokal Demokrati
- Svenska institutet.

Utbildnings- och arbetslivförvaltningen beviljades i januari 2024 en ackreditering för Erasmus+ 2024-2027 inom yrkesutbildning i gymnasiet, vuxenutbildning och folkhögskola. Erasmus+ är EU:s program för utbyten inom utbildning. Förvaltningen har möjlighet att ansöka om budget för utbyten årligen till och med 2027. Utbyten kan ske inom EU och till viss del utanför EU. I juni 2024 beviljades förvaltningen en budget för de första 15 månaderna på ca 3 mkr. Inom ramen för ackrediteringen har lärare i ovan verksamheter fått möjlighet att jobbskugga kollegor, elever har varit på gruppresor och vi har även tagit emot experter från EU för att utveckla undervisningen. Utöver detta, kommer elever under 2025 få möjlighet att delta i yrkestävlingar och göra praktik utomlands.

Inom *Grundskolan* så har Högbygskolan i Hemse kommit igång med EU-projekt genom Erasmus+ där man beviljats finansiering. Skolan tog i våras emot 16 elever och 2 lärare från en skola i Madrid och under vintern är elever och lärare från Högbygskolan i Madrid. Projektnamnet är *gotländsk landsbygdsskola - en del av Europa*. Målet är att eleverna ska få en demokratisk medvetenhet med ett europeiskt perspektiv enligt nyckelkompetenserna medborgarkompetens och kulturell medvetenhet. Projektet ska även stärka den sociala kompetensen hos deltagarna. Skolan har även beviljats medel av UHR för att utbilda en EU-ambassadör under våren 2025. Utbildningen sker digitalt samt en vecka i Bryssel där även rektor närvarar del av den veckan.

En viktig målsättning på *Wisbygymnasiet* är att alla elever ska involveras i minst ett internationellt projekt eller utbyte under sin gymnasietid. På skolan finansieras flera projekt av externa medel. *Hållbar hälsa*, ett hälso- och värdegrundsprojekt som syftar till att främja elevernas fysiska och psykiska mående och vilar på begreppet rörelserikedom, som ur ett helhetsperspektiv beskriver grundpelarna för ett aktivt liv: rörelseförmåga, självförtroende och motivation. Projektet pågår under perioden 2023-2026, finansieras av ESF (4,6 mkr).

Wisbygymnasiet, en av Europaparlamentets ambassadörsskolor, arbetar för att stärka kunskapen om europeisk parlamentarisk demokrati, Europaparlamentet och EU samt kunskap om vad det innebär att vara medlem i en stor lagstyrd gemenskap. Höstterminen 2024 initierades ett demokratiprojekt som handlar om att skapa lokala strukturer som främjar möten mellan unga och politiker. Projektet finansieras av ICLD och pågår fram till 2026.

Avdelningen *arbetsliv och etablering* driver ESF-projektet *Gotland Forward*, en kompetensarena som syftar till att skapa en meningsfull sysselsättning för individer som står långt ifrån arbetsmarknaden i behov av riktade insatser för att komma i arbete. Matchar unga och unga

vuxna 16-35 år som är i, eller riskerar att hamna i utanförskap, långvarig arbetslöshet och annan problematik, mot arbete. Även *Wisbygymnasiet* är delaktiga i projektet som pågår 2023-2026 och är ett samverkansprojekt mellan Region Gotland, Arbetsförmedlingen och Tillväxt Gotland.

Avdelningen har även beviljats medel från ICLD för fortsatt projekt kring våld i nära relationer.

Arbetsliv och etablering driver det kommunala partnerskapet med Kibaha i Tanzania som finansieras av ICLD. I partnerskapet pågår två projekt:

- *Gender Matters* som handlar om att öka den kvinnliga representationen i beslutande organ i Kibaha. På Gotland arbetar projektet för att öka jämställdheten bland nyanlända. Projekttiden är 2019–2024.
- Det andra projektet genomförs på Wisbygymnasiet men hålls samman på Arbetliv och etablering. Det heter *Together toward sustainable development goals*. Projektet syftar till att skapa medvetenhet och engagemang kring kopplingen mellan det lokala och globala utifrån Agenda 2030 bland studenter och intressenter på skolor i Kibaha och Wisbygymnasiet. Projektet pågår under perioden 2021-2024 (2,5 Mkr).

Övrigt internationellt arbete

Beskriv aktiviteter inom ramen för de av Region Gotland prioriterade internationella nätverken, samt andra aktiviteter som skett med organisationer med säten i länder utanför Sverige där aktiviteterna har en påverkan på förvaltningens/nämndens verksamhet. Svar upp till 500 ord.

Exempel på sådana aktiviteter kan vara:

- *internationella besök och utbyten*
- *värdskap för konferenser, seminarier, möten eller evenemang med internationella deltagare*
- *deltagande i aktiviteter som arrangeras av något av de internationella nätverk som Region Gotland är medlem i*
- *internationell marknadsföring, deltagande i internationella mässor.*

Representant för UAF har under året varit aktiv i det regionala nätverk som Universitets- och högskolerådet, UHR, satt samman för kunskapsöverföring samt utbyte av erfarenheter mellan regioner. Förvaltningen har i år skickat in en ansökan till UHR om ackreditering för Erasmus+ för sektor skola vilket innefattar för- och grundskola och gymnasiet teoretiska program. I januari 2025 väntas besked. En ansökan gjordes även 2023 men fick avslag januari 2024.

Förvaltningsledningens verksamhetsutvecklare beviljades medel från UHR/Erasmus+ för deltagande i två kontaktseminarier under våren 2024 som ägde rum i Norge samt Estland. Där knöts flertal kontakter som mynnat ut i Erasmussamarbeten inom ramen för ackrediteringen bland annat med en region i Norge samt skolor i Frankrike och Italien där elever och förvaltningens medarbetare får möjlighet till utbyte. Flera besök planeras äga rum på Gotland under 2025 inom ramen för Erasmus+ från bland annat Norge, Frankrike och Italien.

Folkhögskolan Gotland har flera internationella samarbetspartners. Storyutbildningen samarbetar med fler stora internationella partners inom manusskrivande och har under 2024 haft inbjudna internationella experter för att utveckla undervisningen. Detta har finansierats inom ramen för Erasmus+. Utbildningen har också en distanskurs som är på engelska och har deltagare från olika delar av världen. I socialpedagogiska utbildningen ges möjlighet till praktik utomlands.

HR-enheten i förvaltningen har en etablerad kontakt med handläggare inom Eures, European employment services, där man undersöker möjligheter att rekrytera lärare från andra europeiska länder.

Under året har förvaltningen tagit emot besök inom ramen för det ICLD-finansierade projektet med Kibaha, Tanzania.

Verksamhetsrelaterade effekter och resultat av det internationella arbetet

*Utifrån de redovisade projekt och aktiviteter i den här uppföljningen, beskriv på vilket sätt de har påverkat förvaltningens/nämndens möjlighet att genomföra sitt uppdrag mot sin målgrupp.
Svar upp till 250 ord.*

För elever som deltar i utbyten innebär de internationella kontakterna möjligheter till nya kunskaper och erfarenheter. Utbyten bygger deras språkkunskaper, ökar förståelsen av omvärlden och vidgar perspektiv vilket bidrar till värdegrundsarbetet. Utöver kan lärare även se att elevers sociala kompetens förbättras och att föreställningar utmanas under trygga former när man deltar i utbyten med elever från andra länder. Lärare ser även att elever får fördjupade ämneskunskaper vilket leder till bättre resultat.

De effekter vi kan se hos medarbetare handlar om en ökad kulturkunskap samt ökat samarbete över gränserna vilket även inneburit ny kunskap. Medarbetare har fått vara i den miljö som elever och deltagare kommer från vilket lett till ökad förståelse för olikheter. Det har dessutom öppnat upp för diskussioner kring jämställdhetsarbetet i våra insatser. Utbyten bidrar till inhämtning av nya pedagogiska idéer vilket märks i klassrummet.

Sammantaget leder utbyten med skolor och verksamheter i andra länder till en högre kvalitet och måluppfyllelse för förvaltningens målgrupper både på kort och lång sikt. I ett kortare perspektiv kan man se effekter som ökad kulturell förståelse och språkkunskap både hos elever och medarbetare. I ett längre perspektiv kan erfarenheterna bland annat bidra till elevers anställningsbarhet och lärares möjlighet att inhämta kunskap utifrån för att utveckla metoder som höjer kvaliteten i utbildningen.